

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

גולשים ושומרים על עצמנו ברשת

פעילות סדנתית זו עוסקת בדילמות עמם ילדים ובני נוער מתמודדים בפעילותם היום יומית ברשת: איזו תמונה לשלוח, כיצד להגיב ברשת, איזה מידע אישי לשתף ועוד. בסדנה ניתנים כלים ממה להישמר, וכיצד לנהוג באופן אחראי ובטוח ברשת.

קהל היעד: תלמידי כיתות ה'–ו'

משך הסדנה: 45 דקות

עזרי הוראה: מצגת הכוללת קישור לסרטון ([עברית](#), [ערבית](#)), קישור לסרטון ([עברית](#), [ערבית](#)), דפי פעילויות לתלמידים שבהם כרטיסים שיש לגזור, ואף כדאי לניילן. ואמנה ([עברית](#), [ערבית](#)) לגלישה בטוחה.

הפעילות תתקיים במליאה ולאחר מכן בקבוצות עבודה, הסיכום במליאה.

בשיעור, התלמידים פוגשים ילדה בת 12, מאיה, הנתקלת במצבים שונים ברשת ומתמודדת עמם.

שאלות המורה	תיאור השקופית	תמונת השקופית	שקופית מספר
	שמי מאיה, אני בת 12, אני לומדת בבית ספר, הכי אני אוהבת את המפגש עם החברים בהפסקות, יש לי חברים מהכיתה וגם מהשכונה, אני נפגשת אתם אחרי הלימודים. אני מאוד עסוקה		2
	אני מנגנת על גיטרה, הולכת לחוג קרמיקה, פעמיים בשבוע אני בתנועת הנוער		3

פיתוח: ארבל גנץ איריס – שיווק והסברה, מצילה, המשרד לביטחון הפנים
הררי לימור – אתיקה ומוגנות ברשת, גף יישומי מחשב, המינהל למדע וטכנולוגיה
מוטס מיקי – אנימטור

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

שאלות המורה	תיאור השקופית	תמונת השקופית	שקופית מספר
	ובין לבין כמובן גולשת ...		4
	ברשת... מה חשבתם? XD ...		5
מה אתם אוהבים לעשות ברשת? אילו דברים טובים אפשר למצוא באינטרנט?	כיף לגלוש ברשת, למה זה כיף? מה אתם אוהבים לעשות ברשת? אילו דברים טובים אפשר למצוא באינטרנט?		6
דין על הדברים החיוביים	דוגמאות לדברים חיוביים		7-12
מה יקרה מבחינה חברתית אם תצטרף, ומה אם לא? ואילו אפשרויות עומדות בפניה: דיווח באמצעים טכנולוגיים ודיווח למקור סמכות	קיבלתי הודעה: מאיה, איזה צחוקים, תעשי לייק גמ'ני לא מדבר עם נועם שאלה לחשיבה: מה כדאי לי לעשות?		13-14
כיצד נחליט אילו תמונות ראויות להישלח או להיות מפורסמות ברשת? מה הן אמות המידה שלנו לכך?	צ'אט: איך את נראית? איזו תמונה לבחור? שאלה לחשיבה: איזו תמונה לשלוח?		16

פיתוח:
ארבל גנץ איריס - שיווק והסברה, מצילה, המשרד לביטחון הפנים
הררי לימור - אתיקה ומוגנות ברשת, גף יישומי מחשב, המינהל למדע וטכנולוגיה
מוטס מיקי - אנימטור

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

שאלות המורה	תיאור השקופית	תמונת השקופית	שקופית מספר
מדוע חשוב לשמור על סיסמה? למי ניתן למסור סיסמה? האם מתן סיסמה היא הבעת אמון?	תמר כותבת למאיה: מה הסיסמה שלך? אני אתקדם במשחק ואצבור לנו נקודות שאלה לחשיבה: לתת לה את הסיסמה או לא?		
מעבר לסרטון אנימציה מה מתאר הסרטון? האם עלו דברים בסרטון שגם עלו בשיחה?	מאיה מקבלת מייל: תקליקי על הסרטון הוא סוף־סוף אם לא הא..... סרטון הנפשה (אנימציה) – הסכנות שברשת...		

בתום השיח במליאה עליכם לחלק את הכיתה לקבוצות. בכל קבוצה ארבעה – שישה תלמידים.

לכל קבוצה מנו תלמיד שיהיה ראש קבוצה, ולו שאלות מנחות לעבודה עם הקבוצה.

טיפים להצלחה

- מנו ראש קבוצה אנרגטי שיוכל לקיים שיח עם התלמידים.
- שבחו במהלך הפעילות קבוצות שעובדות בשיתוף פעולה ובעניין.

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

פעילות 1: שיתוף ברשת

פעילות זו עוסקת בהעלאת המודעות לשיתוף פרטי מידע ברשת האינטרנט	
עזרים	הנחיות לראש הקבוצה:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ לוח המחולק לשלושה חלקים (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>): אסור לי לשתף ברשת חברתית ובכלל / מותר לי לשתף / כדאי להתייעץ עם מבוגר אחראי לפני שאני משתף ▪ 16 כרטיסיות עם מונחים מאוירים (<u>ערבית</u>, <u>ערבית</u>) ▪ כרטיסיות ריקות (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>) ▪ עפרונות 	<p>1. מה אתם מפרסמים ברשת?</p> <p>2. האם נתקלתם בדברים שנראים לכם לא ראויים לפרסום?</p> <p>3. עם מי אתם מתייעצים לפני שאתם מעלים מידע לרשת?</p> <p>4. ספרו על מקרה שבו הרגשתם צורך להתייעץ עם ההורים.</p> <p>5. האם ההורים שלכם משוחחים אתכם על הנושא?</p>
<p>לפני המשחק יש להוסיף אמירות לכרטיסים הריקים. יש להניח את כל הקלפים הפוכים. על כל חבר בתורו להרים קלף, להסביר להיכן הוא שייך בלוח. בסוף המיון על הקבוצה לכתוב כלל קבוצתי המוסכם על חברי הקבוצה המציג - אילו פרטי מידע כדאי לפרסם ברשת ואילו לא.</p>	

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

פעילות 2: הודעה ברשת... לענות או לא?!

הנחיות לראש הקבוצה:	פעילות זו עוסקת בהבחנה בין מסרים שונים ודרכי ההתמודדות עמם, בדגש על מסרים שבהם יש לפנות להורה או למבוגר אחראי
<p>עזרים</p> <p>1. עשו בקבוצה הבחנה מתי חשוב לפנות להורה.</p> <p>2. אילו סוגי מסרים קיבלתם, האם התלבטתם מה לעשות, וכיצד התמודדתם?</p> <p>3. בדוגמאות השייכות לאזור האפור, מצאו פתרונות יעילים שניתן יהיה ליישם בעתיד.</p>	<p>לוח שמחולק לשלושה חלקים (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>): כפתור Reply/השב, ציור של הורה ואזור אפור</p> <p>24 כרטיסים שמייצגים מסרים שיכולים להתקבל באינטרנט (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>)</p> <p>כרטיסים ריקים (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>) יש להניח את כל הכרטיסים הפוכים. על כל חבר בתורו להרים כרטיס, להסביר להיכן הוא שייך בלוח.</p> <p>מסרים שיש עליהם מחלוקת או שאינם חד משמעיים, יש להניח באזור האפור. בתום המיון, יש לקיים שיח על הכרטיסים שהונחו באזור האפור ולמצוא פתרון משותף מה לעשות במקרים אלו. יש להניח את כל הכרטיסים הפוכים. על כל חבר בתורו להרים כרטיס, להסביר להיכן הוא שייך בלוח.</p> <p>מסרים שיש עליהם מחלוקת או שאינם חד משמעיים, יש להניח באזור האפור. בתום המיון, יש לקיים שיח על הכרטיסים שהונחו באזור האפור ולמצוא פתרון משותף מה לעשות במקרים אלו.</p>

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

פעילות 3: לכל זמן ועת לכל חפץ

פעילות זו עוסקת בהעלאת המודעות לחשיבות ניהול הזמן שלנו וההשלכות לגלישה מרובה ברשת	
עזרים	הנחיות לראש הקבוצה:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ כרטיסים המייצגים פעילויות שונות שלנו במהלך היום (עברית, ערבית). כל כרטיס מייצג שעה ביום (יש לצלם כמה פעמים ולגזור) ▪ דפי A4 לבנים (משמשים כלוח) דבק <p>כל תלמיד בקבוצה ידביק על גבי דף לבן את חלוקת הפעילות לאורך יממה. בתום הפעילות, כל אחד מחברי הקבוצה יתאר את היממה שלו, ומה הוא למד מזה.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. מה המסקנה לגבי ניהול הזמן של כל אחד בדגש על זמן המוקדש למחשב? 2. מה ההשלכות של גלישה מרובת שעות לתלמיד? 3. מה הן הסכנות בגלישה מרובת שעות?

פעילות 4: פוגע או לא ?!

פעילות זו מדגישה את חשיבותן של המילים והסכנה שבמסרים ברשת, ונותנת כלים למנוע פגיעה בעצמי או באחר ברשת	
עזרים	הנחיות לראש הקבוצה:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ לוח המחולק לשניים (עברית, ערבית): בטוח / עלול להוות פגיעה באחר או בעצמי ▪ 16 כרטיסיות עם משפטים שונים (עברית, ערבית) <p>כל חבר בקבוצה מרים בתורו כרטיס ומסביר לאן הוא שייך: בטוח לכתוב ברשת / עלול להוות פגיעה באחר או בעצמי. לאחר מכן מתקיימת שיחה בהנחיית ראש הקבוצה.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. אילו סוגי מסרים אתם כותבים? 2. האם קרה שכתבו דבר מה, ובעקבות זאת נוצרה בעיה כלשהי? 3. האם נחשפתם למסרים בעייתיים של חברים וכיצד נהגתם? 4. למי פניתם?

המשרד לביטחון הפנים
מצילה

המינהל למדע וטכנולוגיה
משרד החינוך

פעילות 5: חרם / קבוצות שנאה

פעילות זו מעלה למודעות את ההשלכות של הפצת סודות או דבר שלילי, וכוחה של הרשת	
הנחיות לראש הקבוצה:	עזרים
<p>האזינו לכלל סיפוריהם של חברי הקבוצה.</p> <p>שאלות לדיון בהנחיית ראש הקבוצה:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. מה דעתכם על מעשיה של ענבר? 2. מה עלול לקרות כרגע? 3. הציעו לענבר כיצד לפעול, ערכו רשימה של פעולות שענבר יכולה לעשות כעת 4. מה לדעתכם עשתה ענבר? 5. כיצד עליה לפעול? 6. מה הבעיה בסיפור? 7. איך אפשר להימנע מכך? 8. האם קרה לכם מקרה שכזה או שמעתם על מקרה דומה? 9. מה אתם הייתם עושים? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ דף הכולל סיפור מאויר מצולם כמספר תלמידי הקבוצה (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>) ▪ דפים לבנים וכלי כתיבה <p>קריאת הסיפור בקול רם. על כל תלמיד בקבוצה להשלים את סוף הסיפור.</p> <p>ראש הקבוצה נותן לכל תלמיד להציג בפני הקבוצה את הסיום שכתב, ולאחר מכן מפנה שאלות לקבוצה</p>

פעילות 6: הורים גם ברשת

פעילות זו מעודדת את הילדים לפנות להורים ולהתייעץ בנושאים הקשורים לגלישה ברשת	
הנחיות לראש הקבוצה:	עזרים
<p>ראש הקבוצה ישאל את חברי הקבוצה שאלות לאחר שהרימו את הכרטיס:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. האם גם לכם זה נאמר בבית? 2. איך אתם מרגישים כשזה קורה? 3. כיצד אתם פועלים? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ כרטיסים בהם אמירות של הורים (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>) ▪ כרטיסים ריקים להשלמה (<u>עברית</u>, <u>ערבית</u>) <p>על התלמידים למלא את הכתוב בכרטיסים ולכתוב בהם: כתבו משפטים אותם אתם אומרים להורכם בהקשר למחשב.</p> <p>התלמידים יניחו את הכרטיסים במרכז, כל אחד בתורו ירים את הכרטיס, יתאר מה הוא רואה. ראש הקבוצה ישאל על הכרטיסים שאלות מנחות דיון.</p>

בתום הפעילות, כל קבוצה צריכה לנסח ביחד כותרת שמייצגת את הפעילות שהיא עשתה, ולהציג את התובנות שהגיעה אליהן בפני כל הכיתה ולחתום על ואמנה אישית (עברית, ערבית).